కథా నిలయం
4816
శ్రీకాకుళం

అమృతఝరి

(సాహితీ సమితి రాష్ట్రస్థాయి కథల పోటీలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన కథ)

''ఛీ! ఛీ! ముసలాడు పసిదాన్ని చెడగొట్టేస్తున్నాడు!'' మనసులో అనుకోవలసిన మాటలు కోపం తాపాన్ని పెనవేసుకొని, పళ్ళ బిగువును సడలించుకొని బయటకొచ్చేశాయి.

ఇవి లోపల గదిలో మాట్లాడుకుంటున్న మా పితాశ్రీ చాగంటి శేషావతారానికిగానీ, నా ముద్దుల కూతురు చాగంటి శ్రీవాణి కిగానీ వినిపించవు. మా శ్రీమతి వినిపించుకోలేదెన్నడూ. వాళ్లు మాట్లాడే మాటలు మాత్రం నే   నెంత పరధ్యానంలో ఉన్నా వినిపించక మానవు.

''అదేంటే, పాంటూ, టీ షర్టూ వేసుకుంటానన్నావ్! మళ్లీరూటు మార్చేశావు''? శ్రీ చా॥శే॥

''నాన్నగారు చూస్తే కోప్పడతారు తాతయ్యా! తను లేనప్పుడే...''

ఇంకా ఏదో చెప్పబోతోంది చా॥శ్రీ॥.

''చిరేస్తా, వెధవని! షష్టి పూర్తయ్యింది గదా, చేవ జచ్చిందనుకుంటున్నాడేమో! నీ వేం భయపడకే వెర్రి మోహమా!'' గీతోపదేశం మా అయ్యగారిది.

భారంగా నిట్టూరుస్తూ చేసేదేమీ లేక మిగిలిన పరువు కాపాడుకునేందుకు మౌనంగా చెప్పులు వెదుక్కోసాగాను.

హే, భగవాన్! ఇరవై ఒకటో శతాబ్దాన్ని చూడకుండానే నీ దివ్య సన్నిధికి చేరుకునేలా చెయ్!'

''ఒరే శ్రీనూ!'' ఆలోచనల్లో పడి కొట్టుకుపోతున్న నా చేయి పట్టుకున్నాడు మాధవుడు. (మిత్రుడు మధుసూధనరావు ముద్దు పేరు)

''ఎక్కడికిరా?'' పలకరింపు స్పృహలోకి తెచ్చే పన్నీటి చిలకరింపూ మాధవుడిది.

వాడని వాడి మొహంలోని నవ్వు చూడటంతో అన్ని బాధలు మరచిపోతాన్నేను. అందుకేగా బయలుదేరింది. అదే అన్నాను – ''నీ దగ్గరికే''

''ఎడ్రసు మరచిపోయావా?'' నవ్వుపూలపై వ్యంగ్యం గంధం మాధవుడు.

చుట్టూ పరికించేను. కరెక్టే! వాడుండేదీ గాంధీనగర్‌లో, నేను రాజీవ్ నగర్ కాలనీ దాకా వచ్చేశాను.

''రీఫిలైపోయింది. కొనుక్కుందామని బయటకొచ్చాను. నువ్వెళ్తు ఉన్నావు అలా ఎంత దూరం పోతావో చూద్దామనిపించి ఫాలో చేశా. నా ఓపిక నశించింది!'' చెప్పాడు.

నాకు సిగ్గేసింది; అంతలోనే నవ్వొచ్చింది; మనసు తేలికైంది.

★ ★ ★

నువ్వు చాలా అదృష్టవంతుడివిరా! పిల్లల్ని మంచి తెలుగు మీడియం స్కూల్లో చదివిస్తున్నావ్!'' తేలికపడ్డ మనసుతో కాఫీ రుచి నాస్వాదిస్తూ మనసులోని భావాలను మాటల్లోకి మారుస్తూ నేను.

షరా : వాడి నవ్వు.

''అవునూ, పెద్దాడేడీ? ఈ మధ్య కనిపించటంలేదు?''

''మనవద్ద కాలేజీలో సంస్కృతం లేదుగా! అందుకే సంస్కృతం

సెకండ్ లాంగ్వేజ్‌గా తీసుకుంటానని హైదరాబాద్ సరస్వతీ కళాశాలలో చేరాడు!'' మామూలుగా మాధవుడు,

''ఎప్పుడొస్తాడు?'' యాధాలాపంగా నేను

''నిన్నే వచ్చాడు , కూడా ఫ్రెండ్స్ వచ్చారు. లోపల కలకలం వాళ్ళదే, కోటపల్లి ప్రాజెక్టు చూస్తారట. ఈ రోజాదివారం కదా!'' మాధవుడి మాటలు పూర్తవుతుండగా లోపల గది వాకిలి నుండి ఓ ఆకారం బయటకొచ్చింది.

పెరిగిన గడ్డం జుట్టూ, చిరుగుల గుడ్డకు అతుకులేసినట్టు షర్టు: కింద అలాంటిదే జీన్సూ: నా కాఫీ రుచి మారిపోయింది.

తేరుకోక ముందే మరో అవతారం

కనుబొమ్మలు తప్ప మొహంమీద, తలకాయ మొత్తం మీదా ఒక్క వెంట్రుకా లేదు. చమటపట్టిన ఒంటితో నిగనిగలాడే గుండ్రాయిలా..... కుర్చీలోని దూదిదిండు గుచ్చు కుంటున్నట్లనిపించసాగింది.

ఆ వెంటనే ఇంకో శాల్తీ కళ్ళతో పాటు మొహం మూడొంతులు ఆక్రమించుకున్న జోడు: ఒళ్ళంతా చూపిస్తున్న డ్రస్సు: నవ్వితే కనిపించే గార: చెంపపై గాయపు చార.

ఇంకా అక్కడ కూర్చుంటే ఏమైపోతానో నన్న భయంతో లేవ బోతుంటే పై ముగ్గురి సంగమంలాంటి మరో వెధవ పైగా చెవిపోగు! పరిశీలించి చూశా అనుమానం లేదు. వాడు జమదగ్నే, మాధవుడి ముద్దుల కొడుకు.

ఇంకా అక్కడుండ లేక పోయాను.

★ ★ ★

చాలా ఏళ్ళ తర్వాత బస్తీ వాతావరణం నుండి బయటపడి ఓ పల్లెటూరికి వెళ్ళే అవసరం ఏర్పడింది. అది నాకు అనిర్వచనీయమైన ఆనందాన్ని కలుగజేస్తున్నది. ఆ ఆనందం వాతావరణ సంబంధమైనదే కాకుండా పని సంబంధమైనది కూడా.

కేశవరావు కూతురు పెళ్లి వాడు బస్తీలో ఉంటున్నా సొంతగ్రామం రాంపూర్‌లో ఆ వేడుక జరపాలని తీసుకున్న నిర్ణయం ఆడంబరాల ఎండమావులతో తృప్తిపడాలనుకునే వారికి ఇబ్బందికరం కావచ్చు. కానీ, చలి చెలమవంటి ప్రశాంత వాతావరణాన్ని కోరుకునే వారికి మాత్రం గొప్పరిలీఫ్ అందుకే డ్యూటీకి రెండ్రోజులు సెలవు పెట్టి అవకాశముంటే నాల్రోజులు

(రెండవ శనివారం, ఆదివారం కలిసొస్తాయి) హాయిగా గడపొచ్చు నన్న ఆశతో బస్సెక్కాను.

అందమైన ఎర్ర మట్టిరోడ్డు రెండు పక్కలా నవ్వుతూ పలకరిస్తున్న చెట్లు తీర్చి దిద్దినట్లున్న చిన్నచిన్న ఇళ్ళు. పుష్కరకాలంకింద చూసినప్పటికి, ఇప్పటికి ఎంత మార్పు? తైల సంస్కారం లేని చింపిరిజుట్టుకు తలంటు పోసి, నూనె రాసి, పాపిట తీసి, అందమైన కొప్పుముడి వేసినట్లున్నది.

''ఏరా, వచ్చేశావా!''

ఆనందంగా కౌగలించుకున్నాడు కేశవుడు. వాడి స్పర్శలో కాలం స్తంభించినట్లయింది. గుండె బరువెక్కింది; కళ్లు చిప్పిల్లాయి. నిజమే ! స్నేహాన్ని ఎవ్వరెంత బాగా వర్ణించినా, అది నిత్యమూ నవ్య సంతోష భావ లహరులు వెదజల్లే పువ్వు. ఆ సుగంధం అనుభవైక వేద్యం.

పరిశీలించి చూశాను కేశవుడ్ని. అనుభవం కేశాల్లో ఫలించింది. వయస్సు కళ్ళకింద నలిగిపోయింది. సంతోషం మొహంనిండా తాండవిస్తున్నది, ఉత్తమ సంస్కారానికి దర్పణంగా వాడి మేను మెరుస్తోంది.

''నువ్వనుకున్న సమయానికి రావేమోననుకుని కంగారు పడ్డాను!'' మాటల్లో చలాకీదనం ఏమాత్రం తగ్గలేదు.

''ఏరా... ఈ శీను గాడి మాటకు తిరుగు లేదనే సంగతి నీకు తెలీదా?'' ఓ గంభీరమైన ఎన్.టి.ఆర్. పోజిచ్చే వ్యర్థప్రయత్నం నాది.

''నీ మీద నమ్మకమేరా కానీ ఈ ఆర్టీసీ వాళ్ళను నమ్మిందెవడు?'' ఎప్పటిలాగే చమత్కారం చేరుస్తూ వాడు.

''చాల్లెండి మీ జోకులు!అన్నయ్యను స్నానమైనా చేయనిస్తారా లేదా?'' లోపల్నుండి వచ్చి కలుగ జేసుకుంది కేశవుని భార్య రాధమ్మ.

నమస్కారం చేశాన్నేను.

★ ★ ★

ఉత్సాహంగా ఊరు చేరుకున్న నా ప్రయాణం నిరుత్సాహంగా తిరుగు ప్రయాణానికి తెరతీసింది. ఎంతో అపురూపంగా దాచుకోవాలనుకున్న పూలు, అక్కడి అనుభవాల ముళ్ళ మధ్య నలిగి పోయాయి.

పెళ్ళికి ముందురోజే 'బహిర్భూమి' కెళ్ళేందుకు నిరాకరించి ఆ 'పని' పూర్తి చేసుకునేందుకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు కావాలంటూ పెళ్ళిగోల మొదలెట్టేశారు

మగవాళ్ళు. పెళ్ళి కొడుకైతే ఫారిన్ సిస్టమ్ ఉంటే కాని పని జరగదని మొండికేశాడు.

ఆ రాత్రి పోరు పెట్టి కలర్ టీవీ., వి.సి.పి.లు తెప్పించుకున్నారు కుర్రాడి వెంబడి వచ్చిన మూక తెల్లవారు ఝామున ముహూర్తం సమయం దాకా అడ్డమైన కాసెట్లు పెట్టుకుని ఒహటే గెంతటం ఆదో గొప్ప 'కళాప్రద్శన' లామిగతా జనం నోళ్లు వెళ్ళబెట్టి చూడటం.

ఇక పురోహితుడి అవస్థ చెప్పనవసరమే లేదు. ఒక్క మంత్రం చదవనిస్తే ఒట్టు! యజ్ఞోపవీతం నుండి కల్యాణతిలక ధారణ దాకా 'మాంగల్యం తంతు' లాక్కొచ్చే సరికి ఆయన ప్రాణాలు నాసికా రంధ్రాల్లోకొచ్చేశాయి. అనుభవజ్ఞుడూ మాటకారి గావటాన 'మంత్రం చెడ్డా ధనం దక్కించుకొని' అవతలపడ్డాడు.

అసలు మన దేశంలో మనదీ అనే దేదైనా మిగిలిందా? ఏమీ మిగల్లేదు. 'గుడ్ మార్నింగ్'తో మొదలై, 'గుడ్‌నైట్'తో రోజు ముగుస్తున్నది. 'ఎల్.కె.జీ.'తో మొదలై ఎలక్ట్రానిక్స్‌వైపు దూసుకుపోతున్నది. సంస్కృతీ కత్తెరకు తెగని తెరలు, బుల్లి తెరలో విషం నింపుకుని, పిల్లల్ని మానసిక వికలాంగుల్ని చేస్తూంటే, ఇనుప కచ్చడాలున్నా, ఇంట్లో ఎన్ని నిష్ఠలున్నా ఆ ఆకర్షణా తాపంలో పడి కాలి, కరిగిపోతున్నాయి.

ఇక మా కేశవుడి అవస్థలెనన్నని చెప్పాలి? అడుగడుగునా వాణ్ణి విసిగించిన ఆ అప్రాచ్యుల విడ్డూరాలు చూడలేక ఒక సందర్భంలో నేను చెయ్యి చేసుకునేందుకు సిద్ధపడాల్సి వచ్చింది. మా వాడ్ని మరింత ఇరకాటంలో పడేస్తానేమో నన్న భయంతో నిగ్రహించుకోక తప్పలేదు.

ఈ సంస్కృతీ తులసీవనంలో పెరిగే గంజాయి మొక్కలు చివరికి తులసీదళాలను కనబడనీయకుండా చేస్తాయేమోనన్న భయం మనసంతా ఆవహించింది.

★ ★ ★

"ఎవరో వచ్చారు మీ కోసం!" కనీసం సంభోధనైనా లేకుండా వార్త చేరవేసింది నా కూతురు.

నా ఇంట్లో నేనే పరాయివాడ్ని. నా ముక్కుసూటి మనస్తత్వం, సంప్రదాయ ప్రియత్వం నన్నందరికీ ఇంత దూరం చేస్తుందనుకోలేదు. కండువా దులిపి భుజాన వేసుకుని బయటి గదిలోకొచ్చాను.

ఆంజనేయులు! అసందర్భంగా కనిపించే మనిషి కాదు. పండితుడు, కళాకారుడు.... అన్నిటికి మించి మంచివాడు. వయసులో చిన్నవాడే కానీ, మనసున్నవాడు; గుణంలో చిన్నతనం లేనివాడు. నన్ను చూసి లేచి నిలుచున్నాడు నమస్కరిస్తూ.

''కూర్చోండి!'' రెండు చేతులూ జోడించాను.

నేను కూర్చునేదాకా కూర్చోలేదు.

కుశల ప్రశ్నలయ్యాక చెప్పాడు.

హైదరాబాద్‌లో రవీంద్రభారతిలో ఈ నెల 13న కూచిపూడి నృత్య ప్రదర్శన ఉంది వెళ్దామని.

అందుబాట్లో సాహితీ సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలేవి జరుగుతున్నా ముందుగానే నన్ను కలసి, వెళ్లేందుకు నన్ను ఒప్పించడం, ఇద్దరమూ కలసి ఆ రసానందాన్ని ఆస్వాదించడం ఆనవాయితీగా మారిందీ మధ్య.

కానీ, ఈ పిలుపులో పెద్దగా విశేషమేమీ అనిపించలేదు నాకు. 'రవీంద్ర భారతిలో ఎప్పుడూ ఏదో ఒక కార్యక్రమం జరుగుతూనే ఉంటుంది కదా! ప్రత్యేకించి ఈ ప్రదర్శనకే ఎందుకు వెళ్లాలి?' అనే అనుమానం నాది. అదే అడిగాను.

అతను చెప్పిన విషయం నన్ను చకితుడ్ని చేసింది. నృత్యం చేసే అమ్మాయి అమెరికన్. కానీ, ఆంధ్రలోనే గత ఆరుమాసాలుగా తదేక దీక్షతో కూచిపూడి అభ్యాసం చేయడమే కాక చక్కని తెలుగు కూడా నేర్చుకున్నదట. మనవాళ్లకంటే అద్భుతంగా నృత్యవిన్యాసం చేస్తుందట, పాడగలదట కూడా. ఇప్పటికే వైజాగ్, విజయవాడ, చెన్నైలలో తన ప్రదర్శనలలతో ఆకట్టుకున్నదని, తప్పక చూడాలని చెప్పగానే మరో ఆలోచనకు తావీయకుండా సరేననేశాను.

★ ★ ★

కొన్ని మధురమైన అనుభవాలు వాటి గురించి అదే పనిగా ఆలోచించుకుంటూ ఉడటం వల్ల అవి ఆసన్నమైన క్షణాలు బరువెక్కువై చప్పబడిపోతాయి. ఊహకందని మధురభావాలు అనుభవంలోకి వస్తే ఆనంద తన్మయుల్ని చేస్తాయి అనే విషయం 'రిప్కా' కాదు.. రేవతి (పేరు మార్చుకుంది) నృత్యం చూశాక అవగతమైంది.

నా నలభైయ్యేళ్ల జీవితంలో అంతటి అద్భుతమైన సాత్వికాభినయం చూళ్ళేదన్న ఆలోచన నన్ను కుదిపేయడమే ఇందుకు నిదర్శనం.

నృసింహావతారంలో భయానకాన్ని, కృష్ణావతారంలో శృంగారాన్ని, బుద్ధావతారంలో కరుణ రసాన్ని ఒక్కటేవిటి దశావతారాలన్నీ విభిన్న రసప్రపూర్ణతతో అందించిన ఆ అమ్మాయి నటనా కౌశలం అనన్య సామాన్యమైంది. నృత్యప్రదర్శనలో ఒక్కో అంశం పూర్తయ్యాక మళ్ళీ అంశం ఆరంభమయ్యేదాకా ఆగకుండా సాగుతున్న కరతాళ ధ్వనులే అందుకు ప్రత్యక్షసాక్ష్యం.

అంతటి కళాపిపాసిని ఒక్కసారి అభినందించి (ఆశీర్వదించి) వెళ్తేగాని మనసుకు తృప్తిలేదు. తననూ, గురువు సత్యాన్నీ ఒక్కసారి కలుసుకుని వెళ్ళాలని, నలభై నిముషాలపాటు ఆగాల్సివచ్చింది.

ఆంజనేయులూ, నేనూ మెట్లెక్కి గ్రీన్ రూమ్ చేరుకుంటూంటే ఓరగా తెరుచుకున్న డోర్‌లో నుండి రేవతి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి, వెక్కింతలమధ్య. ఎవరో పత్రికా విలేఖరితో ఇంటర్వ్యూ అని తెలుస్తున్నది.

''మీ నాన్న...''

''... ...'' వెక్కింతల మధ్య సన్నని రోదన.

''లేరా?''

''నేనెప్పుడూ చూడలేదు.''

''అమ్మ...?''

''మమ్మీ....'' క్షణం నిశ్శబ్దం తర్వాత తనే అంది మళ్ళీ '' ఇప్పుడెవరితో ఉంటున్నదో తెలీదు!''

''... ...'' విలేఖరి అవాక్కయినట్లున్నాడు.

నెమ్మదిగా తేరుకుని రేవతి చెప్పసాగింది. ''మీకు ఆశ్చర్యం కలిగించే ఈ విషయం మాకు సర్వసాధారణం. తల్లి దండ్రులతో కలిసుండే అదృష్టం ఇరవై శాతం మందికి ఉంటే ఎక్కువ. తండ్రితో కలిసుండేవారు నూటికి అయిదుమంది ఉండవచ్చు. తల్లితో ఉండేవారు పదిశాతం వరకూ, తల్లీతండ్రి ప్రేమకు నోచుకోని వాళ్ళే ఎక్కువ. అక్కడున్న సంబంధాలు రెండే. ఒకటి డబ్బు సంబంధమైనది, రెండోది శరీర సంబంధమైనది. ఈ రెండే అక్కడి జీవితాలను శాసిస్తున్నాయి.

''సరదాగా ఇండియా చూసిరావాలని బయలుదేరిన నాకు ఇక్కడి జీవన విధానం ఎంతగానో నచ్చింది. ఈ ప్రపంచంలో మనశ్శాంతి దొరికే ప్రదేశమేదైనా ఉంటే అది ఈ భారత దేశమేనని నా అభిప్రాయం. అందుకే ఈ

దేశ పౌరసత్వంకోసం అప్లయ్ చేసుకున్నాను. త్వరలో ఆమోదం లభించాలని ఆ భగవంతుణ్ణి కోరుకుంటున్నాను.''

''మిసెస్ రిప్కా...!''

''ప్లీజ్! సే రేవతి!''

''సారీ, రేవతిగారూ ఇది బీద దేశమని, అధునాతన సౌకర్యాలూ, సుఖాలూ పొందాలనే ఆరాటంతో చాలామంది యువతీ యువకులు విదేశాలకు వెళ్తున్నారు. ఇక్కడివాళ్లు కూడా ఆ సంస్కృతినలవరచుకొని అదే ఆనందమని ఊగి పోతున్నారు కదా!''

''అఫ్‌కోర్స్!'' కించిత్ నిశ్శబ్దం తర్వాత, ''సొసైటీనిబట్టి, సౌకర్యాన్నిబట్టి డ్రెస్‌కు ప్రాధాన్యత నిస్తున్నారు యువతీ యువకులు. ఈ విషయంలో తప్పు బట్టడంలో అర్థంలేదు. అలవాట్లూ.... కల్చర్ కొంత వరకూ పెడదారి పడుతున్న మాట నిజమే, కానీ, ఈ మట్టిలోని ప్రతి అణువులో జీర్ణించుకుపోయిన 'ది బెస్ట్ కల్చర్' నుండి అంత తేలికగా ఎవ్వరూ బయటపడలేరు. రెండు సెంచరీల కాలం బ్రిటీషువాళ్లు పాలన చేసినప్పుడే ఈ కల్చర్ మారలేదు. ఇప్పుడు మారుతుందనుకోవడం మీనింగ్‌లెస్! పైగా, ఈ ఆర్ట్‌నీ, కల్చర్‌నీ నిలబెట్టేందుకు ఎన్నో వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్స్ పనిచేస్తున్నాయి. చెడుకు తొందరగా ఆకర్షింపబడ్డా, మంచికి వచ్చేయగలిగే శక్తి ఇండియన్ సొసైటీలో ఉన్నది.

''మీకు లక్ష డాలర్స్ ఇస్తాను. మా అమ్మ ప్రేమను కొనిపెట్టగలరా?

''వేయిమంది మైఖేల్ జాక్సన్స్ కలసి, మనసును కరుణ రసంలో ముంచే ఒక్క స్టెల్ ప్రదర్శించగలరా?

''వందల వాద్యాల సమ్మేళనం చేసి ఒక్క హరిప్రసాద్ వేణుగానంలోని బ్యూటీనెస్‌ని ఆవిష్కరించగలరా...?''

అలా అర్జునుని బాణాల్లా దూసుకొస్తున్న ప్రశ్నల పరంపరను వని, ఉత్త'రాకుమారుడి'లా నేను నా సంస్కృతిలోని అమృతఝురి పొంగి నన్ను తడిపేస్తుంటే చేష్టలుడిగి నిలుచుండిపోయాను.

(ఆంధ్రప్రభ 9 ఆగష్టు 1999 వార పత్రిక).